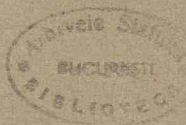

După Statutele Academiei Române, Regele României este Președinte de Onoare și Protector al acestei Instituțiuni.

Academia, întrunită în sesiune generală anuală, a proclamat în întâia ședință, la 1 Maiu 1915, pe Maiestatea Sa Regele Ferdinand I Președintele ei de Onoare și Protector. Totdeodată a proclamat Membru Onorar pe Maiestatea Sa Regina Maria ca semn al recunoștinței pentru Scrierile Sale literare, pentru lucrările artistice și pentru înalta protecțiune dată literelor și artelor.

Maiestățile Lor, însoțite de Alteța Sa Regală Principele Moștenitor, au avut înalta bunăvoință de a prezida ședința solemnă dela 29 Maiu (12 Iunie), când aveau să se proclame premiile date în acest an de această instituțiune și să se cetească rapoartele asupra scrierilor premiate.

Președintele Academiei, d-l Dr. C. I. Istrati, a întâmpinat pe Maiestățile Lor cu o cuvântare de bună venire, la care Maiestatea Sa Regele a binevoit a răspunde printr'o cuvântare care a mișcat adânc adunarea și publicul de față.

CUVINȚE DE BUNĂ VENIRE
ADRESATE
MAIESTĂȚILOR LOR
REGELUI ȘI REGINEI

DE

Dr. C. I. ISTRATI
PREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE

37.170/964

Sire,

Doamnă,

Fiți bineveniți în mijlocul nostru!

Facă-se, ca această zi, în care pentru întâiaș dată, al doilea al nostru Rege, cu Augusta Sa soție, trece pragul întâiului așezământ de cultură a neamului, să fie crestată pe răbojul timpului și al faptelor românești, ca începutul unei nouă ere de înaintare și lumină.

Născutu-s'a această Academie sub fericita, și la începutul îndelungatei domnii, a marelui Rege, sub care ajuns-a ea, cu încetul, dar necurmat și fără meteahnă, la starea sa de față.

Primul Rege, neuitatul nostru întâiu Protector și Președinte de onoare, pus-a adesea umărul, cu aleasă pornire sufletească și cu îndelungată și largă dărnicie, pentru ca ceea ce se născuse odată cu începutul Domniei Lui, să fie în lumină vie, când va închide El ochii.

Așa s'a și întâmplat. Fie-i țărâna ușoară!

Astăzi, Maiestatea Voastră, urmașul Său, crescut în aceleași sănătoase idei de muncă, de

cinste, de regulă în îndeplinirea datoriei, de înălțare prin cultură și de ridicare a poporului pe toate căile, astăzi, când cu fericire avem pe Maiestatea Voastră ca Președinte de onoare și Protector, suntem convinși că opera bătrânului și Marelui Rege va fi ajutată de puteri mai tinere și că Academia va căpăta hotărâta ei așezare și vază sub domnia Maiestății Voastre.

Instituțiunea noastră, din prima zi a sesiunii sale generale, a ținut să înceapă lucrările ei, aclamând, ca ai săi, pe Maiestățile Voastre.

Astăzi, când se răsplătește de ea munca celor ce fac parte din mănunchiul dela care așteptăm să se reverse fală asupra neamului, Maiestățile Voastre ați găsit cu cale, și foarte nimerit ați cugetat, a ne face cinstea de a lua parte la această solemnă ședință.

Nu ieau aceasta ca o întâmplare, dar văd în faptul ei, din contra, o arătare pentru viitor a legăturilor tot mai strânse dintre Academie, în rostul ei cel mai ales de îndrumătoare a muncii intelectuale dela noi, și caldul interes pe care Maiestățile Voastre îl purtați acestei ramuri a activității noastre naționale.

Prin litere și științe, prin cultivarea adevărului și iubirea frumosului, prin pătrunderea necentenită a necunoscutului și prin făurirea de nouă izvoare de fericire — de orice fel — omenirii, căutăm și noi, în mod modest încă, de sigur, dar hotărît, să intrăm în falanga acelora cari fac ca lumea să meargă tot înainte.

Academia Națională?! Da, dar în înțelesul de a căută ca neamul nostru să se ridice cât mai mult, nu numai pentru el, dar și pentru omenirea din care face parte.

Adevărata civilizațiune nici nu poate face deosebire între aceste două activități și directive.

A lucră numai pentru una și împotriva celeilalte e a nu cunoaște nici firea lucrurilor omenești, nici rostul popoarelor ce alcătuiesc omenirea.

Sire,

Un neam întreg Vă privește și urmează cu încredere, inimile tulturor bat împreună și din gândul și fapta comună, a neamului și a conducătorilor de tot felul în fruntea cărora se află Maiestatea Voastră, va izvorî, nădăjduim, o epocă nouă spre cinstea și mărirea Dinastiei și fericirea României.

Academia, prima noastră instituțiune culturală, a sămănat și ea de mult semințe cari au încolțit sub marele Rege și ale căror roade le va culege Maiestatea Voastră.

Inainte dar, Sire, pe terenul cultural, căci pe această cale se ridică omul, se întărește familia, se înalță neamul și se face vieața mai plăcută și mult mai rodnică, prin munca cât mai împărtășită de toți laolaltă.

Munca numai în astfel de condițiuni înce-tează de a fi obidă și devine o fericire!

Inainte dar prin cultură, căci numai ea oșelește cu adevărat caracterele, întărește cre-

dințele, duce la sacrificii, până la propria moarte, sălășluită cu voie bună pentru neam și adevăr, și ajunge a constitui astfel adevărata putere a popoarelor în primejdia și vârtoarea luptelor de tot felul.

Doamnă,

Maiestatea Voastră sunteți a doua a noastră Membru de onoare. Inzestrată cu adevărate însușiri artistice, iubind frumosul și adevărul, înțelegând rostul vremurilor și datorია Coroanei, ce acopere frumoasa Voastră frunte, ați căutat a produce opera de artă; ați scris, pentru copii, cum ați avut bunătatea a mi-o spune, ceeace Vă înalță și cinstește și mai mult încă; nu pregetați a încuraja, prin toate mijloacele, artele și pe artiști, și la nevoie, învingând teama molimei ucigătoare, ați îmbrăcat haina de sacrificiu, pentru căutarea nenorociților atinși de holeră.

Țara, Bună Regină, V'a urmat și V'a admirat.

Ați dat neconținut dovezi de înțelepciune și de iubire a artelor frumoase.

Cei vechi, bătrânii omenirii—și știau ei ceeace făceau—au luat chipul frumos al unei femei, și din el au creat pe Minerva, zeița înțelepciunii și a artelor frumoase și utile.

Fiți, mărită Regină, Minerva noastră!

Fie ca inima Maiestății Voastre să bată cât mai mult, cât mai tare și cât mai cald, alături cu aceea a femeii române, așa de bine inzestrată

de Dumnezeu, după zilele de îngrijorare, în ziua mare și atât de așteptată a fericirii neamului.

*Ca atâtea femei de ale noastre de pe vremuri ;
ca Elena cea înțeleaptă și învățată a marelui
voevod Mateiu Basarab, sora lui Udriște Năsturel,
fiți sfetnica luminată și cumpănită a ilustrului
Vostru soț, fiți zâna care să urzească fericirea
zilei de mâine a neamului îndurerat și atât de
dornic de zile bune și înălțătoare.*

*Academia Română, urând Dinastiei întregi
sănătate și fericire, vă primește astăzi cu brațele
deschise, plină de respect, de iubire și încredere!*

Să trăiți!

CUVÂNTAREA

M. S. REGELUI

CĂTRE

ACADEMIA ROMÂNĂ

*Domnule Președinte,
Scumpi Colegi,*

Ȧ trecut câtvă timp, de când n'am mai călcat pragul acestui așezământ de înaltă cultură; am primit deci cu o adevărată și netăgăduită plăcere invitația Domniei voastre, de a luà parte la ședința de azi și de a prezidà la distribuirea premiilor, prin cari se încoronează munca și talentul.

Dacă ieau acuma locul de onoare ocupat un lung șir de ani de Augustul Meu predecesor, vă mărturisesc că sunt două sentimente opuse ce se luptă în inima mea. Cu jale mă gândesc la aceia, a căror trecere într'o lume mai fericită a lăsat goluri dureroase în rândurile acestei societăți de învățați și cari, cu inima lor caldă și patriotică, închinaseră o mare parte a muncii lor Academiei Române, contribuind astfel nu puțin a-i face un nume de onoare între societățile științifice.

Cu cuvinte calde ați reamintit, Domnule Președinte, pe marele Rege, care fusese sufletul acestui institut cultural, și care ca Protector mărinimos luase parte activă la lucrările ei, cu graiul și cu pana. Să-mi fie îngăduit Mie, succesorul Lui, de a-mi opri pentru o clipă gândul meu în fața unui alt fiu al țării, care ca om de Stat fusese un sfetnic înțelept și un prieten credincios al Marelui Rege.

În activitatea sa politică, el a avut drept de-
viză: „Salus rei publicæ suprema lex”. Principiul călăuzitor în lunga lui ședere pe pământ îi fusese convingerea, că adevărata valoare a vieții constă în munca încordată, că numai acela merită cinstea oamenilor care pune cunoștințele și puterile sale în serviciul obștesc.

Pentru dânsul cea mai mare satisfacție eră de a munci și a produce cu suflet înalt, cu inimă curată, cu conștiință nepătată.

Mie, Regelui său, să-mi fie permis să profit de întâia ocazie pentru a închină aceste cuvinte de recunoștință vechiului și credinciosului prieten, D. Sturdza, care fusese atâta timp Secretarul general al Academiei.

Sunt convins că tălmăcesc prin aceasta și sentimentele onorațiilor mei colegi.

Însă nu este momentul de a plânge pe aceia cari nu mai sunt; munca lor, activitatea lor, firea lor, să ne fie nouă, generației de astăzi și celei de

măine, un imbold pentru nouă muncă, nouă activitate.

Mă găsesc dar și cu sentimentul de bucurie plină de nădejde în mijlocul D-voastre pentru întâia dată ca Protector și Președinte de onoare, și vă aduc cu acest prilej mulțumirile Mele călduroase pentru demnitatea ce Mi-ați oferit.

In aceste zile de grele griji și de uriașă răspundere, mi-a fost o adâncă mângâiere sufletească, când am aflat că sesiunea anuală de estimp a fost inaugurată prin proclamarea Mea ca Protector și Președinte de onoare, și încă prin o rezoluțiune cu totul gingașă, aceea de a primi pe Regina, prea iubita Mea soție, între membrii de onoare. Mândră de această nouă demnitate, Ea asistă azi pentru prima oară, de drept, la ședința acestui învățat corp, și prin Mine Ea vă aduce vouă, noilor Ei colegi, adânc simțita Sa recunoștință.

Una din cele mai înalte podoabe ale unei femei netăgăduit este cultul frumosului; el înalță sufletul și purifică mintea; și blagoslovită este ființa care a primit dela natură darul de a tălmăci altora concepția frumosului prin pensulă sau prin pană.

Poeta pe Tronul țerii, pe care cu fală Academia o numără între membrii ei de onoare, Regina *Carmen Sylva*, a călăuzit pe nepoată, cu dragostea unei mame, pe potecile înflorite ale gândului poetic și ale frumosului și Ea a îndemnat-O

să dea la lumină ceea ce de mult luase formă în sufletul și în mintea Soției Mele.

Ultimul imbold însă, pentru a picta și cu pana, l-a dat dragostea ce-l umple inima pentru frumusețile scumpei noastre țeri.

Ea a înțeles farmecul iernii, când giulgiul tainic al zăpezii acopere munții și șesurile noastre ; Ea s'a înveselit cu natura întreagă, când primăvara îmbracă câmpiile noastre cu haina lor cea înflorită de mireasă. Așusul soarelui al serilor de vară, când scaldă holdele cu razele lui aurii, face să vibreze și în inima Ei acorduri calde. Pacea toamnei, când Cel-de-sus revarsă purpura pe frunzele codrului, li vorbește de dor împlinit și de liniște sufletească. Mai sunt și cântecele noastre populare, este sufletul sănătos și plin de viață ce-l găsim în poezia și filozofia poporului nostru, ce au împins-O a înlocui pensula cu pana, și de aceea am salutat cu atâta plăcere numirea Reginei ca membru onorar al Academiei.

În anul 1890, când am fost primit în sânul Academiei, bătrânul Kogălniceanu, atunci președintele ei, Mi-a adresat următoarele cuvinte :

„Noi bătrânii ne ducem, dar salutăm pe junele Principe, ale cărui forțe ne vor întineri în restul zilelor noastre și vor îmbărbăta la muncă pe cei cari rămân în urma noastră“.

Eu unul n'am uitat cuvintele acestui mare om de Stat și de litere, și dacă interesul viu și necurmat ce-l port și voiu purta mereu acestui institut de înaltă cultură, poate contribui a vă îndemna la o activitate neconținută și o muncă încordată, aș saluta cu mare mulțumire, dacă tinerele elemente, cari închină forțele lor studiului științific, ar deveni demnii urmași ai generațiilor cari au pus temelii Academiei și cari au clădit-o, până a ajuns locașul frumos, sub al cărui acoperiș se întrunesc bărbații de știință din toate colțurile unde răsună frumoasa și mult duiosă limbă română.

Să lucrăm deci neconținut cu gând curat pentru dezvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruțăm nici timp, nici muncă pentru a cunoaște cât mai amănunțit istoria lui — călăuză neprețuită pentru a ne cunoaște pe noi înșine; — să cultivăm, să păstrăm cu sfințenie și gelozie limba noastră, să ne îndeletnicim a-i da în scrierile noastre și în vorbire chipul cel mai curat; să ne ferim de străinisme, în locul cărora vom găsi în bogata comoară a limbii vorbe românești.

Lucrând astfel, nu numai că facem operă culturală, împlinim și un act de patriotism.

Academia are frumoasa menire de a da pilda cea bună în această privință.

Dar și știința adevărată, știința de care deja Confucius spuneă într'una din maximele lui, că nu

cunoaște hotare, știința care nu cunoaște etate și nici numără ani, căci trăește fără sfârșit, găsi-va, sunt sigur, ca totdeauna, așa și în viitor, limanul ei sfânt sub aripele materne ale Academiei.

Ca instituția noastră să propășească mereu înainte, și pe câmpul acesta atât de vast, să ajungă a fi un adevărat focar științific, care să răspândească razele lui binefăcătoare și departe peste hotarele noastre, — aceasta este una din cele mai dulci urări ale Mele.

Ca fiecare om, ca fiecare popor, așa și fiecare instituție trebuie să aibă înaintea ochilor și înaintea minții un ideal. Știu bine că idealul, când e vorba de știință, rămâne totdeauna o dorință, dar prin muncă încordată, tot vom putea ajunge până la un înalt grad de perfecție și mi se pare că faptul că invențiunile, descoperirile nouă, ne deschid nouă orizonturi, ne arată căi nouă de cercetare, fac știința atât de atrăgătoare, și ne împing mereu înainte, nepermițându-ne să ne oprim la jumătate drum.

Publicațiunile Academiei, pe cari le urmăresc cu mult și viu interes și din cari un număr important are o valoare reală, îmi sunt cea mai sigură cheazășie, că ne găsim pe o cale bună și că buna voință nu lipsește; totuș nu vă zic astăzi cu Propertius: „In magnis et voluisse sat est”; cine urmează această maximă a prietenului lui Ovidiu, se oprește pe drum, și noi a ne oprî nu voim.

Deci, mereu înainte în opera noastră și atuncea rodul muncii nu va întârzi să se arăte într'o lumină strălucitoare. Sprijinul Meu vă este asigurat.

Încă odată vă mulțumesc, scumpi Colegi, pentru primirea călduroasă ce Ne-ați făcut, Reginei și Mie, și felicit din inimă pe noii premiați, sfătuindu-i să nu se odihnească pe laurii culeși, ci din contră, să considere succesul câștigat ca un puternic îndemn pentru nouă activitate tot mai rodnică.

